

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Leu.
Fél évre	120 Leu.
Egy negyed évre	60 Leu.
Egy hónapra	20 Leu.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
úti palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szerda, július 12.

Mai számunk főbb közleményei:

A MAGYAR SZÖVETSÉG ARADI TAGOZATA NEM TARTHAT GYÜLEST.

MEGAKADALYOZTAK EGY ARADI BETÖRŐBANDA MEGSZERVEZÉSET.

A MEGYEI KÖZKÖRHÁZ VALSÁGA.

BETYARVILAG TEMESMEGYÉBEN.

A MAROS UJABB ALDOZATA.

Közegészségügyi botrány.

Az Aradi Közlöny más helyén számol be arról a kétségbeesett lépésről, melyre a megyei közkórház vezetősége, bizonyára nem könnyű szívvel, határozta el magát. Arról van ugyanis szó, hogy a megyei közkórház a csőd szélén áll. A közkórház csődje, amikor — a legsúlyosabb esetek kivételével — kénytelen újabb betegek fölvetését megtagadni és csőd, amikor a már bent levő betegek nagy részét kénytelen visszautalni házi kezelésbe. Ennél súlyosabb válság egy közkórház életében el sem képzelhető. Mert minden közkórház a közegészségügy oly elengedhetetlen követelménye, hogy enélkül modern város és a lakosság egészségének, sőt életének biztonsága el sem képzelhető. Amikor tehát megyei közkórházunk vezetősége erre a kétségbeesett lépésre szánta el magát, számolnia kellett azzal, hogy ezzel oly közegészségügyi botrány előidézője lesz, mely a legszélesebb körökben fog megdöbbenést kelteni. Ezt a botrányt minden áron meg kellett volna akadályozni s ha a kormány nem volt hivatalos fölterjesztések után meggyőződhető az aradmegyei közkórház lehetetlen helyzetéről, mely most a válság legakutabb stádiumába lépett, akkor valami módon a legszélesebb körű társadalmi akciókat kellett volna indítani és akár egy ezerfejtű deputáció útján is a legnyomatékosabban fel kellett volna a kormány figyelmét hívni arra, hogy Arad megye közegészségügyét ne engedje csődbe jutni. Arad vármegye Románia egyik leggazdagabb területe, mely az adózásban a legelső helyek egyikén áll. Ebből az adóból tehát a kormánynak legalább egy pár morzsát kellett volna megyei közkórházunknak is juttatnia. Hisz nem arról van szó, hogy az állam tartsa fenn közkórházunkat, hanem csak egy kis segélyről, egy kis pótlásról, annyiról, hogy ne kelljen a

szegény betegek előtt elzárni a közkórház kapuját és ne kelljen az ott már gyógykezelés alatt állókat kitérni az — utcára. Ennyiben nem maradhat a dolog. Ezen minél sürgősebben segíteni kell.

A Magyar Szövetség nagygyűlése

(A belügyminiszter döntésétől függ. — A Magyar Szövetség a főf.)

CLUJ. A Magyar Szövetség által augusztus 5—6-án rendezendő nagygyűlés megtarthatása tárgyában a mai napon a szövetség nevében Haller Gusztáv ügyvezető elnök Grandpierre Emil alelnök vezetésével egy kisebb küldöttség jelent meg Metes prefektus előtt, aki kijelentette, hogy a felterjesztést már megtegte a belügyminiszternek és így az ő engedélyétől függ a gyűlés megtartása. A Magyar Szövetség küldöttele egyúttal kérték a prefektust, hogy addig is, amíg az ügyükben véglegesen döntenek, a Szövetség irodahelyiségét adják vissza. A prefektus kijelentette, hogy visszaadja az irodahelyiséget, de ebben a kérdésben is csak csütörtökön vagy pénteken dönthet és intézkedhet, miután most sürgősen el kell utaznia.

CLUJ. A Magyar Szövetség be tiltásával kapcsolatban Metes prefektus több váddal illette a Magyar Szövetséget. Ezzel kapcsolatban egy újságíró a Szövetség

egyik vezetőjéhez kérdéseket intézett ebben az ügyben, aki a kérdésekre a következőkben válaszolt:

— Minden bizonyos, hogy a Szövetség a belügyminiszterhez székház építése céljából kérvényt nyújtott be. De hittem szerint nem lehet ok a felfüggesztésre. Remélem, ez nem államellenes cselekedet, de meg teljesítése is a miniszteren áll. Az iskolák ügyében a Magyar Szövetség semmiféle államellenes akciót nem fejthetett ki s minden eddigi feltevés valótlanság. Megcáfolja azt is, hogy a Magyar Szövetség mint ilyen valaha is rendezett volna Petőfi-ünnepélyt. A tisztviselők ügyében nem a Magyar Szövetség tett lépéseket, hanem egy tőle független deputáció, amelynek történetesen Ugron Gábor volt a vezetője, aki a Magyar Szövetség vezetői tisztségére. Végre semmi tudomása nincs arról, hogy a Szövetség az agrárreform ellen valaha tüntetőleg akár nyilvánosan, akár titokban fellépett volna. (Rador.)

Siófoki levél.

— Strand-élet. —

SIÓFOK. Dél előtt tizenegy óra. A nap szerelmes hévvel csókolja a Balatont, az ég kékibe beleszédül a tekintet és a tó tükré odabent sima, mozdulatlan. Tulnan az Atyahegy és a csonaki szőlők zöldje párázik, jobb kéz felől a kenesei tatáryukak felhárulnak, baloldalt a tihanyi kőtagu templom mészlik a víz fölött. Milyen szép volna mindez, csak ilyen örült láрма ne lenne itt a parton és az emberius ne lenne ennyi göggel. Ebben a rettenetes melegben, azt hiszem, a különökdőknek van igazuk, akik elbujnak az emberek elől s az erdőben elmerengve járnak, mint Melanie grófné az operettben. Oh természet, mily boldogság rólad irni, de a strandról viszont muszáj zengeni egy strófát oroszán havában s hol lenne igazabb, hamisi tatlanul pestibb a „part”, mint Veszprémmegye enyingi járásának Siófok nevű világfürdőjén. Gyermekkorom szép emlékeit, drága hangulatát hiába eszém, régen kívágták azt a káptalár udasával, melynek suttogó

árnyából boldogan bujtunk ki a pandallók homokhidján. Hanem strand: az van reggel, dében, este, selyemtrikóval, tafttal, cappel és pyjamával, vagy amit akartok. Egyébként, ami azt illeti, drága hangulatért, sem kell a szomszédba menni. Elég, ha végignézi az ember a strand luxussát és utána megebédel valamelyik vendéglőben. „Drágább” hangulatot keresve sem találhatna, mint amilyennel visszavonul délutáni szieszájára.

Furcsák az emberek. Azt mondják, emennek pihenni, hogy fölfrissítsék az idegüket, hogy csöndben legyenek, messze gondtól, bajtól, lármától s ime: legnagyobb élvezetük a strand, a „társaság a parton”, a taftlet konvenciója és a tarka láрма, mely úgy hullámszik a homok fölött táncoló napfényben, mint a tó a szántódi révnél, ha belekap a szél Szigliget felől. Valami esodálatos varázsa van mégis a társaságnak és a divatnak, hogy szerelmeseit nem tudja kiábrándítani a köntögeren tul sem és lenyügözni minden gondolatukat.

Siófok... Hirtelenében nem tudnám megmondani, mi éget job-

ban: a liomok-e, vagy a napsugár és mi érdekesebb: a csoportosan delelő asszonyok dus szinpompája-e, vagy egy-egy magányos nimfa elomló alakja. És azon is el lehet tűnődni, hogy mi az izgatóbb: a trikók és selymek kaleidoszkópja-e, vagy a testszín változatai a g-huron, mely majd halkán zümmög, majd fortissimó zengi a vágy dalát a parton. A hirtelen szökék villámló féltársától a Camenek démoni keöltájáig mennyi édes árnyalat és mennyi — széplől Apolló tüzes csókja sok helyütt nyomot hagy, a napisten ajka nem olyan diszkrét, mint a halandó férfié, aki éhes szemmel rója a strandot tiztől tizenkettőig, amikor toul Siófok itt hullámszik a víz szélén.

Két asszony megy előttem karanfogva. Majdnem egyforma szökék és a strandtoalettjeük színe is harmonizál. Az egyiké fekete taft, elefántcsontszínű szegélyvel, a másiké feketesárga kocás, sárga hajtókával. A rövid nadrág suhogó melódiája simulva ölelkezik két piros alak nevető beszédével.

— Nézd azt a magányos fehéret felől. Margit! — mondja a

szökébbik. — Pest felől jön. Talán az uram sóhaját hozza...

A másik föl kacag. Jól tlen, de az ironia is kicseng belőle.

— Ugyan kérlek, ne fantazizálj. Ha a te uradnak sóhajai vannak, nem bizza a felőkire, hanem elviszi egy tőzsdebizományoshoz.

A szöke duzzog egy kicsit, de a barátnője rögtön kibékíti.

— Ne a felhőt nézd Marianne, hanem Olgát abban a lehetetlen strandruhában. Fehér kék pettyekkel és piros öv! Hallott valaki ilyet? Mint egy uszónester!

Megnézem Olgát. Festeit valós szépség és a világos strandruha pompásan áll barna alakján. Két oldalt ugyan egy kicsit nagyon is mélyen van kivágvva, de a legújabb illemtanok szerint ezen már nem szabad fennakadni. Hanem kétoldalt monoklis triton teszi a szépet a szép asszonynak és ez már kelő alap a megbotránkozásra két strandtündér részéről, akik mellé egy lovag sem került.

Margit és Marianne tovább szapulják Olgát és éppen akkor mondanak rá valami becsület-sértő megjegyzést, amikor legnagyobb mosolyukkal köszön-

CLUJ. A magyar nemzeti párt intéző bizottsága 10-én ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a pártot országosan szervezik és e tekintetben országos akciót indítanak.

A magyar nemzetgyűlésből.

(Komoly hang az utolsó pillanatban.)

BUDAPEST. A tegnapi nemzetgyűlésen az első szónok, Perlaky György egységspárti, kifejti, hogy az új nemzetgyűléstől elvárja az egész ország, hogy az utolsó pillanatban megállítja az országot a lejtőn és a személyi harcok és pártvillongások félretételével csakis az ország érdekében fog dolgozni. Örül Apponyi békejobbjának, de sajnálja, hogy azt föltételekhez kötötte. Nem osztja Rassay fölfogását, hogy az összeomlástól csak új nemzetgyűlés összehívásával menekülhetünk, mert egy új nemzetgyűlés összeüléseig a mostani problémák megoldása nem volna halasztható. Csodálja a szocialisták magatartását is, mert különös taktikájukkal csak súlyosbítják az ország helyzetét. A pénzügyminiszter programjára vonatkozóan kifejti, hogy a termelés megindítása céljából minden eszközt, még a bankóprést is igénybe kell venni. Az indemnitást elfogadja. Azután Rainprecht Antal Rassay párti beszélt. A mostani választójogot, mivel jogfosztást jelent, rossznak tartja. A konzervatív politikának van létjogosultsága, de a korszak elöl nem szabad kitérni.

nek neki. Irigység? Asszony a neved! — és azt hiszem, igazam van, ha azt mondom, hogy elfogulatlan kritikát csak férfi mondhat a nőről bálteremben és strandon egyaránt. Ami egyébként nem nagy különbséget jelent, hiszen sokkal több ruha a víz partján sincs a nőknél, mint a parkettükre fölött.

Siófok... Nézem a stranddivatját és Linné módszerével megkülönböztetem a trikósok és a ruhások főcsoportját. Akinek telik az erszényéből, az há marad a selyemtrikóhoz, mely kétségkívül a legkellemesebb a vízben. A legszebb és a legtöbb is a fekete, mely pompásan emeli a fehér női test báját, de van elég piros is, kivált élénkebb, világosabb árnyalatokban.

Az ugynevezett „fürdőruha”, vagy a hogy a rátartósabbak mondják: strand-toilette a legtöbbször szintén selyemtrikóból készül, de rövid, kecses szoknyácskájával jogcímét szerzett a nevére. Van belőle fekete, fehér, vörös, zöld, sárga, vagy szürke és lilacsikós és itt ugyancsak persze a mindenütt jelenlévő fekete zöld is fehér, vagy fekete szegéllyel, ahogy a hölgy kora magával hozza. Fiatal lányok feketeivel, az érettebb szépségek természetesen — fehérrel.

A nadrág — mondtam már? — egészen rövid s hogy ne kelljen pirulni a szoknyácska előtt,

A megyei közkórház válsága. Nem vesz fel új betegeket.

Már többször hangozott el panasza abban az irányban, hogy az állam a vármegyei közkórházat semmiféle anyagi támogatásban nem részesíti. A közkórház már hónapok óta a legsúlyosabb anyagi zavarokkal küzd. A kórházban ápolt betegek élelmezését és a kórház személyzetének javadalmazását sem tudja a kórház igazgatósága akadálytalanul lebonyolítani. Az igazgatóság már több ízben fordult a kormányhoz anyagi segítségért, azonban az ily irányú kérések minden alkalommal eredménytelenek maradtak. A közkórház igazgatósága tegnap a felettes hatóságainak bevonásával ülést tartott, amelyen a közönséget érdeklő fontos határozatot hozott. Az ülésen elhatározták, hogy a kényszerítő körülmények hatása alatt kénytelen a közkórház, holnaptól, — tizenkettediktől, — kezdve az újabb betegek felvételét beszüntetni és a kórházban ápolt betegek közül azokat, akik otthoni ápolásban is részesülhetnek a kórházból eltávolítani. Az ülés ugy határozott, hogy kizárólag azokat a betegeket veszi fel a közkórházba, akik valami súlyos baleset áldozataivá lettek vagy pedig valami súlyosabb járványos betegséget kaptak. A kórház igazgatósága illetékes helyről nyert értesülései alapján azért határozta el magát erre a közönséget is erősen érintő kétségbeesett lépésre, mert a betegek élelmezését már most sem tudja rendszeresen ellátni. Egyidejűleg a cluji (kolozsvári) egészségügyi főfelügyelőség-

hez táviratot intéztek, amelyben ecsetelték a kórház szomorú helyzetét és értesítették a főfelügyelőséget az ülés határozatáról, amelyet kénytelenek fenntartani addig, amíg a kormánytól megfelelő anyagi támogatás nem érkezik.

Aranycsempészes szappanban.

BUDAPEST. Egy Schwarz Sándorné nevű budapesti asszony tegnap a fűszerkereskedőnél mosószappant vásárolt és használat közben a szappanban egy husz koronás aranyat talált. Erre visszament a fűszerkereskedőhöz és újabb három darab mosószappant vett tőle, amelyekben szintén aranyak voltak. Az asszony ugylátszik nagyon megijedhetett a ritka lelettől és a rendőrségre sietett, amely a fűszeresnél 15 láda szappant lefoglalt. Mind-egyik darab szappanban volt egy husz koronás arany. A ládák tartalma 600 darab husz koronás aranyat tartalmazott összesen. A kereskedő kihallgatásakor elmondta, hogy a szappant az államvasut raktárából vásárolta, amely az árut téves feladás miatt tartotta vissza és elárvereztette. A rendőrség előtt tehát nyilvánvalóan bebizonyosodott, hogy egy több milliós aranycsempészséről van szó.

Irodalom és művészet.

A Cigány grófnő előadása.

(Madarász Margit vendég szereplése.)

Tegnap este a Cigánygrófnő operette Panni szerepében lépett fel szerződötés céljából Madarász Margit a targul-muresi (marosvásárhelyi) színház táncos szubrettje. Madarász Margit kellemes színpadi jelenség, kis terjedelmű hangjával ügyesen bánik, játéka illúziót keltő, sohasem túlzott, azonban valaminek a hiányát érezzük benne, ami pedig minden táncos-szubrettnak egyik erős oldala kell, hogy legyen, nem volt elég temperamentumos a szerelmes cigányleány szerepében. Különböző szerződötése nyereség lenne az aradi színtársulatnak. Új volt Selme-czy Mihály Laci primás szerepében és Inke Rezső a jogtanácsos megjelenítésében. Selme-czy tegnapi debütálásával ismét bebizonyította, hogy nemcsak jó komikus, hanem van benne drámai erő is, nagyon szépen hozta ki a megbántott szerelmes cigány vívódásait. Inke Rezső sok derűt vitt a szerepébe. László Andor ezuttal is szépen énekelt. Jó volt Halmos Mici is a grófnő szerepében. (b. i.)

* D'Arin hangversenye 20-ára, jövő hét csütörtökre lett elhalasztva, mert a kísérő, Rudnyánszky zongoraművész elfoglaltsága miatt nem jöhet előbb Aradra.

* A színházi iroda közleményei. Horváthné-Fekete Aranka színművész, ki az aradi színháznak neves énekesnője volt, látogatóba családjával időzik és a színház igazgatósága

felhasználta az alkalmat, hogy a szép hangú művésznőt felléptesse. H. Fekete Aranka ma este Strausz világhírű operettjében, a Cigánybáróban lép fel Cipra szerepében. A többi szerepek a társulat elsőrendű tagjainak kezeiben vannak. — Beoltott Adolár egy bájos, szép zenéjű vaudeville-re készül a társulat. A Beoltott Adolár könnyed bohózos operett, amely pénteken és szombaton kerül színre a nyári színpadon. Az operett előkészületei miatt csütörtökön a színház nem tart előadást. A vasárnapi nagyszabású parkünnepély miatt a színházban délután és este nincs előadás.

Magyarok kiutasítása

Jugoszláviából.

(Két órai idő a felkészülésre.)

Szabadkai magyar újságok jelentik: Szombaton kellemetlen meglepetés érte az egykori magyar részek magyarságát. A jugoszláv hatóságok ugyanis tömegesen utasították ki az országból azokat a magyar állampolgárokat, akik még nem repatriáltak.

A kiutasítás oka az, hogy Pécsen az Ébredők inzultáltak a jugoszláv konzult, aki mindaddig nem kapott elégtételt, másrészt meg az, hogy a magyar kormány állítólag a Budapest melletti Szentendre szerb lakosságát kitelepítette az országból. A belgrádi rendelet értelmében a kiutasítottaknak még július 8-án kellett volna elhagyniuk Jugoszláviát, de bár a rendőrség egész éjjel permanenciában volt, még sem tudta a kiutasító végzéseket mind kézbesíteni, úgy hogy sokan csak szombat délelőtt 9—10 között kapták meg a végzést és délben már menniük kellett, minek következtében legföljebb két órányi idejük maradt csomagolásra és ügyeik elintézésére.

Szabadkáról 35 családot utasítottak ki, de ez a szám emelkedik, ha figyelembe vesszük, hogy el kellett távoznia a városból azoknak is, akik magyar utlevéllel tartózkodtak a városban, valamint mind azoknak, akik átutazóban voltak.

Zomborból távoznia kellett a következőknek: Turányi dr., Vurlyák dr., Palásthy Ödön dr., Deák Béla dr., Hoffmann dr., Wirth dr., Mezei dr. és Lederer dr. ügyvédeknek, Tibor Ervin dr. orvosnak és Hauptmann volt vasuti tisztviselőnek. Versegről 45 magyar állampolgárnak kellett távoznia, azonkívül sokakat utasítottak ki Nagyikindáról, Nagybecskerekéről és Obecséről, Topolyáról Hoos Kázmér dr. ügyvédet, Pacséról Arany Gusztáv református lelkész és Schneider János tanítót. Ujvidéket 30 magyarnak kellett elhagynia, a többek között Brüll Aladár szappangyári igazgatónak, Kálmán Dezső a Központi Bank fő-tisztviselőjének, Várnossy ügyvédnek és másoknak.

Arad város zenei kulturája

(Három szakember véleménye.)

Aradváros zenekulturájának fejlődését nagyban befolyásolják az itt működő zenetársaságok és a zeneiskolák. Hogy a város közönsége mennyire érdeklődik a zenei kultúra fejlődése iránt, bizonyítja az, hogy a budapesti operaházi művészek előadásai; állandóan tett házak nézték végig. A város zenei fejlődésében azonban néhány év óta nem sok haladást tapasztalhatunk. Ennek oka felől kérdést írt téztünk három aradi zenei szakemberhez, akik érdekesen világították meg azt az utat, amelyik Arad város zenei fejlődéséhez vezet.

Dr. Goldzleher Albert a városi zeneiskola igazgatója, az aradi filharmonia egyesület tükára a következőket mondotta:

Jelenleg két fővezető van Aradon, amely a város zenei fejlődését előmozdítja: a Filharmonia egyesület és a zeneiskolák. A zenei kultúra fejlődéséhez feltétlenül szükség volna a közönség támogatására oly irányban, hogy a zeneiskolákban minden hangszer képviselve legyen. A város közönségének régi bűne az, hogy a gyermekek részére valamennyien az egyéni érvényesítés keresték. A mai kor gyermekei altig tanulnak más zenei szakot, mint hegedűt és zongorát, amelyekhez évet meghaladó állandó intenzív tanulást kívánnak. Végeredményben pedig a legtöbb tanuló nem ért el azt a művészi nívót, amelyet az egyéni érvényesülés terén nyújtaniok kellene. A mai változó viszonyok mellett, meg azért is, hogy a kizárólagos uralomra ösztönözött szimfonikus zene kellően műveltségű, szükség volna arra, hogy az orchestra-
lis zene szempontjából elengedhetetlenül szükséges fuvó hangszerek tanulását felkarolják. Ez különösen fontos a kevésbé tehető családok gyermekei jövője érdekében, mert egy jó fuvolást, egy képzett kürtöst messze földön keresnek és primadonna fizetésben részesítik. Ettől eltekintve néhány esztendőig gyakorlat a fuvóhangszerek tanulásához elégséges. A fuvó hangszerek beszerzése jelentéktelen összeget igényel és egy második éves tanuló könnyen keres annyit, amennyi a további képzéséhez szükséges. A városi zeneiskola tervbe vette, hogy a jövő tanévben felkarolja a fuvó hangszerek tanulását, amhez természetesen a közönség támogatására van szükség. Igen fontos a zenei fejlődés szempontjából kamara zene-estélyek rendezése. Tervbe van véve a jövő szezomban egy kiváló aradi zenészekből álló kamarazenei társaság alakulása, amely több hangversenyt tartana. Szükség van még népszerű zenei előadások meg-

tartására, amelyeken zeneesztétikáról és zeneköltészetéről tartanak szakemberek előadásokat.

Dr. Mezey Zsigmond hegedűművész, zeneigazgató a következőket mondotta:

— Arad fejletlen zenei élet csak a következő intézmények emelhetnék művészi színvonalra: 1. állandóan segélyezett állandó városi zenekar, vérbeli, képzett, kiváló hivatásos muzsikusokkal, szimfóniák művészi előadására, továbbá operaelőadások, oratoriu-
mok és templomi misék orkesztrális részének ellátására. 2. állandó zenekonzervatórium, zene-művészeti főiskolát végzett okleveles tanárokkal, akik közül a vonós- és fuvóhangszerek tanárai kötelezve lennének egyben a városi zenekar működésében résztvenni. 3. Szigorú gondval szervezett kiváló operatársulat. 4. állandó férfi- és női énekkar képzett tagokkal, oratoriu-
mok és templomi misék előadására. 5. Kamarazenei társaság, vérbeli képzett, kiváló hivatásos muzsikusokkal, akik a kamarazene-művészet (kéthangszeres szonáták, vonós-negyves, zongorakvartett stb.) híveinek igényeit minden dilettantizmustól menten, művészi-
en elégitik ki.

Ugyancsak rendkívül fejlesztő leg hatna az aradi zenekulturára, ha Arad város magáénak mondhatna: 6. Komoly és független zenekritikusokat. 7. Dal-, énekes-, orgona-, zongora-, hegedű- és gordonka szólistákat. 8. Rendszeres zene-tudományi előadásokat tartó zeneirókat és zeneesztétikusokat. 9. Képzett, komoly és független zenekritikusokat. 10. Fontos a külső és belső zenei folyóiratok rendszeres olvasása is. Végül elengedhetetlenül szükséges ügyg. külföldi, mint a hazai művészek hangversenyeinek nem az eddigi túlzott megadóztatása, hanem ennek az adónak nagyfokú mérséklése.

Dr. Szelle Károly aradi zeneesztétikus kérdésünkre a következő felvilágosítást adta: A zenei kultúra terjesztésében legfontosabb a komoly zene iránti kedv és szeretet felkeltése, — mely viszont kellő oktatást és gyakorlatot feltételez. A zeneiskolák, a filharmonia és más zenét is művelő társaságok, mint pl. a Kölcsey-Egyesület, a színházi operaelőadások és főleg a hangversenyirodák által rendezett csakis nívós hangversenyek tartják állandóan ébren a közönség érdeklődését. Ami a zeneiskolák nyilvános hangversenyeit illeti, ezek a növendékeket a nyilvánosság szokatják és ambíciójukat is sarkalják. Ide tartoznak még az ösztöndíjak és zenekompozícióra való pályázatok kiírása, melyeket a már meglévő keretek közt (Filharmonia, Kölcsey) zsűri döntene el. Végül a zeneirodalom, folyóiratok (I. Járossy: Zenei szemléje) iránti érdeklődés is hozzájárul a közönség izlésének kifinomodásához. Nagyjában ezek volnának azon tényezők, melyek nálunk a tömegszellemet az olcsó népszerűségű muzsika hatása alól felszabadítva, komoly zenéhez nevelnek.

A fentiekből látható, hogy több egészséges eszme merült fel amelyek előmozdítanák Arad ze-

nekulturájának fejlődését. Az eszmék megvalósításához azonban szükség van az állam, a város

és különösen a megértő közönség jóindulatú támogatására. (p-g.)

Megszűnt a vaggongyári sztrájk.

(A sztrájk jogtalan volt.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy az Astra vaggongyár munkásai, mintegy kétezernyolcszázötvenen a napokban sztrájkba léptek. A sztrájk oka az volt, hogy a munkások egy magasabb kategóriába való beosztásukat követelték. A gyár vezetősége néhányszor tárgyalta a munkások bizalmiférfiai-val, de sikertelenül. A munkások sztrájkja három napig tartott, a mely idő alatt Popescu munkáügyi felügyelő vezetésével is tartottak tárgyalásokat. A sztrájk tegnap ért véget, amelynek részleteiről Popescu munkafelügyelő a következőket közölte az Aradi Közlöny munkatársával:

— Hosszas tárgyalások után fejeződött be a háromnapos vaggongyári sztrájk, amely teljesen jogtalan volt. Ezt a munkásság maga is belátja. Ugyanis ők — képességükhöz mérten — magasabb bérkategóriába való beosztásukat kérték. A gyár vezetősége részben teljesítette is a munkások kéréseit, amennyiben mérnökök és bizalmiférfiak fogják felülvizsgálni képességüket és eszerint helyezik el megfelelő kategóriákba. Ez a kategória-rendszer egyébként az összes aradi gyárakba be van vezetve. Azon esetben, ha a munkásság és a képességüket felülvizsgáló mérnökök között nézeteltérések támadnak, én fogom megállapítani az egyes munkások munkaképességét.

A békéltető tárgyaláson igen jelentős dolgokat intéztünk el. Így a gyár vezetősége megengedte a munkásoknak, hogy 5 bizalmiférfit válasszanak, akik az esetleges tárgyalásokon képviselhetik érdekeiket. Ezeken kívül még 12 bizalmiférfit választhatnak, akik azonban csak felügyeleti jogot gyakorolhatnak a munkások felett. A munkásság bizalmiférfiai belátva, hogy a sztrájkbalépés jogtalan volt, illetőleg ellenkezett a sztrájk-törvénnyel, azt a kijelentést tették az igazgatóságnak, hogy a három sztrájknap bérét ne fizessék meg a munkásoknak. Ezzel szemben a gyár vezetősége úgy határozott, hogy a három nap bérét most megfizeti, de nyolc hét folyamán levonja a kérdéses összeget a bérükből. Az igazgatóság ezenül gondoskodni fog arról, hogy a munkásoknak megfelelő szappan álljon rendelkezésére. Ugyancsak gondoskodnak munkaöltönyökről is, amelyeket nagyobb mennyiségben már be is szereztek. Egy-egy öltöny ára 240 lei lesz. A legutóbbi tárgyaláson: a gyár vezetőségén és a bizalmiférfiakon kívül részt vettek a szakszervezeti kiküldöttek is. Az igazgatóság belátta,

hogy a munkások csupán félrevezetés miatt léptek sztrájkba és ezért tett bizonyos engedelményeket. Egyébként a munka már ugyan-
gy folyik az Astra gyárban, mint a sztrájk előtt, azzal a különbséggel, hogy a műhelyekben bizalmiférfiak ellenőrzik a munkások képességét.

A Magyar Szövetség

aradi tagozata nem tarthat gyűlést

A Magyar Szövetség aradi tagozatának vezetősége július hó 12-ére gyűlésre hívta össze a husvétli naggyűlés által megválasztott bizottságot. Ezt a gyűlést azonban a hatóság nem engedélyezte, miként ez dr. Barabás Béla elnök alábbi szavaiból kitűnik:

„Az aradi Magyar Szövetség a képviselőválasztások óta egyáltalán nem működött, semmit sem csinált. De mert tetlenül nem szabad az időt tölteni, hát e hó 12-ike esti 6 órára levélbelileg hívtam össze a naggyűlés által kiküldött bizottságot, azon célból hogy megbeszéljük a megalakulás módjait s a teendőket. Ezt a gyűlést annak rendje és módja szerint be is jelentettem az illetékes hatóságoknál. A személyes eljárás és tárgyalás eredménye az lett, hogy a választmányi gyűlés nem engedélyeztetett. Kérem ezt tudomásul venni. Arad, 1922. július 11. Dr. Barabás Béla.”

A budapesti kereskedők

az új lakásrendelet ellen

(Jogvédő irodát állítanak fel.)

BUDAPEST. A fővárosi kereskedők egyesülete a lakásrendelet letárgyalása céljából ma ülést tartott. Krajer József főtitkár rámutatott arra, hogy bizonyos luxuslakások és nagyobb üzemek házbérének kiszabásánál a háziuraknak olyan korlátlan jogot adtak a kezébe, hogy az évi lakásbér a félmillió koronát is meghaladhatja. Ez annyit jelent, hogy a forgalmasabb üzletek tulajdonosai akkora házbért tartoznak fizetni, hogy a háziur ugy-
szólván kockázat nélküli üzlettárs lesz olyan üzletben, melynek forgalmát a kereskedők saját szorgalmukkal vitták ki maguknak. Így a háziurak milkomos jövedelemhez jutnak. Ezután az ülés egy határozati javaslatot fogadott el, amely szerint a fővárosi kereskedők egyesülete a legerélyesebben tiltakozik az új lakásügyi rendelet életbeléptetése ellen és kéri a kormányt annak a felhagyására. Amennyiben a kormány mégis szükségesnek tartaná a lakáskérdés gyors szabályozását, úgy terjessze azt a meglévő törvénytervezet alapján a nemzetgyűlés elé. Az érdekképviselők által a boltberek elintézésére tett előterjesztésre is válaszolt a végrehajtóbizottság. Megfogalmaztak egy memorandumot, melyet

se a csendőrség buzgó nyomozása következtében ma vagy legkésőbb holnap szinte biztosra vehető.

HIREK.

Egy „cáfolat.”

(Szerecsenmosdatás Vámos Antal körül.)

A Sertéshizlalda R. t. igazgató-sága és Vámos Antal vezérigazgató között fölmerült konfliktusról teljesen hü képet adott az *Aradi Közlöny*. Amit megirtunk, annak hitelességeért az utolsó betűig szavatolunk. Annál csodálatosabb, hogy Nemess Géza, a szóbanforgó részvénytársaság egyik igazgató-sági tagja, akit társai Vámos címozditása után a vállalat vezetésével megbíztak, egyik aradi lap mai számában naiv hangon nyilatkozik, mint akit a legrendkívülőbb módon meglepett a hír, hogy Vámos Antal felmondó levelet kapott. A meglepetés valóban a „legrendkívülőbb” lehetett, mert hisz a felmondó levelet nemcsak Nemess Géza tudtával és beleegyezésével küldték el Vámosnak, hanem azt maga Nemess Géza is aláírta. Azt mondja továbbiakban a nyilatkozó igazgató-sági tag ur, hogy köztük és Vámos vezérigazgató között „csak elvi ellentétek merültek fel.” Kedélyes kis elvi ellentétek lehetnek azok, melyek a legradikálisabb intézkedést vonják maguk után: a vezérigazgatónak állásából való elbocsátását.

Az *Aradi Közlöny* megírta a Vámos-affért az igazsághoz hiven, hitelesen. Nemess Géza cáfolja azt. Kettőnk közül tehát valamelyik nem mond igazat. A részvénytársaság többi igazgatóit Kirázig János, dr. Köpfi János és Gutzjahr Mihály urakat kérjük tehát fel, akik bizonyára ferdíteni még Vámos ur kedvéért sem fognak, hogy állapítsák meg, ki mondott közlünk igazat, ki nem. Hogy Nemess Géza ur szerecsent próbál fehérre mosogatni, arra tanunk egyébként a Sertéshizlalda r. t. ama huszonöttagu részvényes csoportja is, mely egy szindikátusba tömörülve, ma kezében tartja a többséget s aláírta utolsó emberig amaz okmányt, melyben le van fektetve minden, amit az *Aradi Közlöny* teljesen hiteles forrásból nyilvánosság elé vitt.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső szerdai görög-keleti (Péter-Pál) ünnep miatt pénteken reggel a rendes időben jelenik meg.

A trónörökös-pár Timisoarán. Bucuresti. A trónörökös-pár a közeli napokban Timisoarára utazik, ahol részt fognak venni a 16—18-án rendezendő atletikai versenyeken. (Rador.)

Hatvanmillió dollár örökös-
dési adó. Newyorkból jelentik: William Rockefeller örökösei adó címen hatvan millió dollárt fizettek. Ez az összeg mintegy öt milliárd di-

Aradot veszedelem fenyegeti. (Kövés a fogházor.)

A város közigazgatási bizottsága ma délután 5 órakor dr. Robu János főpolgármester elnöklése alatt ülést tartott. A szokásos havi jelentések után Gilescu törvényszéki főügyész rámutatott arra, hogy a várost az a veszedelem fenyegeti, hogy a törvényszék fogházában őrzött rabok a megfelelő ellenőrzés hiányában megszöknek. Ugyanis a fogházörök számát felsőbb rendeletre 25-ről 20-ra szállították le. A csekély számú őrségből is a tulságosan alacsony fizetés miatt csak tizenketten teljesítenek szolgálatot. Jelenleg 108 veszedelmes gonosztevőt őriznek a törvényszék fogházaiban, akiknek őrzésére 12 fogházor nem elégséges. A főügyész kéri a bizottságot, hogy tegyen felterjesztést a belügyminiszteriumhoz, hogy a fogházörök fizetését emelje fel. Azonkívül a rabok élelmezése is nagy nehézségeket okoz a törvényszéknek. Kéri a várost, hogy lehetőség szerint járuljon hozzá a rabok élelmezéséhez. A bizottság úgy határozott, hogy a fogházörök fizetésfel-emelése iránt felterjesztést küld a belügyminiszterhez. Addig is, amíg a felterjesztésre válasz érkezik, megkeresi az aradi katonai parancsnokságot, hogy a fogházak őrzésére katonai őrséget rendeljen ki. A rabok élelmezésére vonatkozólag pedig előterjesztést tesz a városi tanácsnak.

Meghalt egy volt aradi prefektus édes anyja. Tegnap számunkban távirathiba következtében azt irtuk, hogy Veliciu Mihály volt prefektus felesége halt meg Clujon. Megállapítjuk, hogy Velesiu Mihályné, aki most elhunyt, néhai Veliciu Mihály chisineui (kisjenői) ügyvéd özvegye és Veliciu Romulus volt aradi prefektusnak az édesanyja.

Jorga Erdélyben. Bucuresti. Jorga Erdélybe utazott. A jeles tanár és politikus tárgyalásokat kezd az ellenzék vezéreivel. Ezenkívül előadásokat fog tartani a különböző városokban. (Rador.)

László Andor fényképész lesz. Az aradi színészek vasárnap délután rendezendő parkünnepélyének külön szenzációja lesz a „Szinház” — színházi hetilap — sátra. Autogramm és fényképarusításon kívül fotografus műhely lesz benne, ahol csekély díjazásért László Bandi fogja a jelentkezőket megörökíteni. A képek elkészítése megvárható. A legszebb hölgy legjobban sikerült képét a cimlapján hozza majd a „Szinház.” Ujszerű meglepetése lesz ennek a sátnak az este kezdődő „Szinésznd-árverés.”

Uj intézkedések a csatolt területeken alakuló új iparvállalatokról. Bucurestiből táviratozzák: Az iparminiszter által kiküldött bizottság az új területeken alakítandó társaságokra vonatkozólag elhatározta, hogy Erdélyben, Bukovinában és Bessarabiában az új társaság igazgató-ságának háromnegyed része román állampolgár és a társaság alapítókének kétharmad része román tőke kell, hogy legyen.

A tanfelügyelőség kéri a közigazgatási bizottságot, hogy tegyen intézkedést abban az irányban, hogy a rendőrség által elfoglalt iskolák a jövő tanévben ismét a tanfelügyelőség rendelkezésére álljanak. Gritta Ovidiu rendőrpreфекtus kijelenti, hogy szívesen hajlandó a rendőrség által elfoglalt iskolákat kiüríteni csak a rendőrség is kapjon megfelelő helyiséget. A bizottság úgy határozott, hogy ha a rendőrség megfelelő helyiséget talál jelentse be a polgármesteri hivatalnak és a főpolgármester intézkedik, hogy a lakáshivatal a helyiséget kiutalja a rendőrség részére. A pénzügyigazgatóság bejelentette, hogy két felebbezés érkezett, amely kéri, hogy a hadikölcsönkötvények után — mivel azok értéke még nincs meghatározva — ne adóztassák meg. A bizottság határozata foytán miniszteri rendelet is érkezett arra vonatkozólag, hogy a hadikölcsönkötvények nem esnek adó alá, városi adó alapját sem képezik. Végül a főntca keramittal való kijavítására tett előterjesztést Pocioian első kerületi előljáró, a bizottság ebben az irányban előterjesztést tesz a városi tanácsnak. A bizottság ezek után fegyelmi ügyeket tárgyal. Az ülés késő esti órákban ért véget.

Lázár Farkas elhunyt. Lázár Farkas volt baia de chrisi (körös-bányai) főszolgabíró ma reggel 63 éves korában Aradon meghalt. Az Eszterházy-kormány alatt, amikor Pogány Bélát, Hunyadmegye volt alispánját főispánná nevezték ki, egészen a román impérium átvételéig ő volt Hunyadmegye alispánja. Azután ide került Aradra, ahol különböző kereskedelmi vállalatoknál dolgozott és megmutatta, hogy még hatvan éves korában is kezdhet új pályát valaki. Az elhunytat, kinek végtisztessége ma, szerdán délután 6 órakor lesz a felső temető halottas házából, kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. Egyik fivére, Lázár Lajos, a MAV. igazgatója Budapesten.

Átutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

Megszűnt a berlini ujságírók sztrájkja. Berlin. Az ujságírók sztrájkja tgnap este megszűnt és így ma reggel már valószínűleg valamennyi lap megjelenik. A nyomdászok drágasági pótlékot és 300 márka kártalanítást fognak kapni.

Csak az állami munkaközvetítő utján! Tudvalevő, hogy az aradi magán-munkaközvetítők és cseléd-elhelyező működését a napokban egy újabban kiadott belügyminiszteri rendelet értelmében beszüntették. Az aradi állami munkaközvetítő hivatal vezetője ezzel kapcsolatban figyelmezteti a közönséget, hogy munkásokat és cselédeket másként ne fogadjanak fel, mint a hivatal közvetítése útján, mert ellenkező esetben a törvény teljes szigorával lesznek megbüntetve.

Budapest új főkapitánya. Budapest. Horthy Miklós kormányzó a budapesti államrendőrség főkapitányává dr. Marinovich Jenő főkapitányhelyettest nevezte ki.

VIDÉKI HÁTRALÉKOS ELŐFIZETŐINKHEZ. Vidéki előfizetőink között sokan vannak még, akik — dacára többszöri felszólításunknak — az „Aradi Közlöny”-ért való előfizetési tartózsukat nem egyenlítették ki. Felkérjük ugy ezen előfizetőinket, mint azokat, akik július 1-vel a lapra való előfizetésüket nem újították meg, hogy az esedékes összeget a kiadóhivatalnak beküldeni sziveskedjenek.

Ujból zsirjegyek Budapesten. Budapest. Az árvizsgálóbizottság és a cégek ipartestülete között folyó tárgyalások ma befejeződtek, még pedig nem nagyon előnyösen, mert a tárgyalások eredménye kimondottan nem más, mint a drágaság fokozása. A kenyér ugyanis mátol ismét tizennégy koronával lett drágább kilogrammonként. Eszerint forgalmi adóval a fél barna kenyér 61, a barna 57 koronába kerül kilogrammonként, egy zsemlye ára pedig 5 korona. A keresztényszocialisták országos szakszervezetének vezérbizottsága tegnap ülést tartott, amelyen a drágasággal foglalkozva, felszólították a kormányt, hogy a legradikálisabb eszközök igénybevételével fogjon hozzá a drágaság letöréséhez. Budapest közéletmezési bizottsága elfogadta a tanács eme előterjesztését, hogy augusztus elsejével ismét életbeléptessék a zsirjegyeket.

Gyermekkosci fekvő és sport 300 leltől kezdve, gyermekszék, nyugagy, tenniszverő és labda, football, utazási cikkek nagy választékban Hegedűs ögnél. Arad, Bul. Regina Maria 16.

A Maros újabb áldozata. Az Aradi Közlöny tegnapi számában megírta azt a halálos szerencsétlenséget, amelynek egy Marosban fürdőző fiatalember, Szvidrány István lett az áldozata. A szerencsétlenül járt fiatalember holttestét tegnap kifogták a Marosból. Ma délelőtt egy újabb halálos szerencsétlenséget jelentettek az aradi államrendőrségen. Darázs Sándor tizennégyéves tanuló a Marosban fürdött és ottan egy mélyebb helyre került, ahol az uszni nem tudó gyermeket elkapta az ár. A szerencsétlenül járt gyermek holttestét még nem sikerült megtalálni.

Szünetel a vizszolgáltatás. Ertesítjük a közönséget, hogy az alant felsorolt helyeken és időben a vizszolgáltatás este 10-től reggel 6-ig csomosás miatt szünetelni fog. F. hó 28-án: Pt. Catedralei (Thököly-tér), Str. Gozdsu (Szent István), Str. Kogalniceanu (Mikes K.), Str. Kalvin, Str. Rusu Sirianu (Aulich), Str. Turului (Lovarda), Pt. Imp. Traian (Atilla), Str. Filipescu (Flórián), Str. Veliciu (Lipót), Knézich Károly-utca. F. hó 31-én: Str. Stroescu (Teleky), Str. Ceantea (Eölteberg), Str. Caragiale (Csiky), Str. G. Ionescu (Gr. Károlyi), Str. Ep. Radu (Magyar), Str. Ciorogariu (Vécsey), Str. Costache Negri (Nagy Sándor), Str. N. Oncu (Schweidel), Str. Grănicerilor (Török Ignác), Cal. Saguna (Varjassy Lajos.) Augusztus 2-án Str. Granicea (Határ), Str. A. Gavra (Csernovits), Str. Péter, Str. Háromveréb, Str. Spiru Gheorghé (Akác), Str. Fácán, Str. Cornulvanatori (Vadászkürt), Str. Corabiei (Hajó).

— Medek Annát megoperálták. Budapest. Medek Annát, a budapesti kir. Operaház kitűnő művésznőjét, aki csak az elmúlt hetekben vendég-szerepelt hosszabb időn át az aradi színházban, dr. Hüttl Hümér egyetemi tanár szombaton a Pajor-színházban megoperálta. A művésznő már régebb óta szenvedett súlyos epebajban és már Aradon létekor elhatározta, hogy meg fogja magát operáltatni. Az operáció nagy szerűen sikerült.

— Kólera Bucuresti közelében. Bucuresti. Baranbeskiben, a fővárostól három kilométernyire, több kóleraesetet konstátáltak. Az egészségügyi hatóságok megállapították, hogy a betegséget egy Anghel Juon nevű katona hozta magával a Dnyeszteren túlról és három nap múlva megérkezése után meghalt. Ugyanekkor tegnap meghalt kóleramegbetegedés folytán felesége, testvére és kis fia is. (Rador.)

— Sok az áldozata a dunai fürdésnek. Budapest. A dunai fürdésnek ez évben feltűnően sok áldozata van. Vasárnap ismét 11 vízbefulladásról tettek jelentést a rendőrségnek. A budapesti rendőrfőkapitányság ennek folytán elhatározta, hogy hasonló szerencsétlenségek megelőzése céljából a Duna partjain őrségeket fog felállítani, esetleg erre a célra motorcsónakokkal felszerelve, rendőrcsapatokat fog szervezni.

— Zavargások idegen katonasággal barátkozó német nők miatt. Páris. Opelnből jelentik, hogy a szövetséges csapatok kivonulása után egész Felső-Sziléziában heves tüntetések és zavargások törtek ki. Mindazokat a nőket, akiről csak feltették, hogy a szövetséges katonákkal barátkoztak, utólag kezdtek. Több asszonyt a tömeg levetkőztetett és a legdrasztikusabb kegyetlenkedésekkel kímolták őket. Mindenütt a „Deutschland über alles“ kezdetű dalt éneklék. (Rador.)

— Hetvenkétéves rablógyilkos. Budapest. Anscherl József főbíró 68 éves kereskedő házában udvarán ma reggel meggyilkolva találták. A főbíró csendőrség a nyomozást azonnal megindította és csakhamar kézre kerítette a tettest Dani-Kovács István 72 éves napszámos személyében. A vén bűnös elfogatásakor bevallotta, hogy azért gyilkolta meg a kereskedőt, mert az megígérte, hogy aratás alkalmával munkát ad neki valamelyik gazdaságban és ezt az ígéretét nem váltotta be. Miután neki nem volt hál aratnia és nagy szüksége volt szalmára, fejszével leütötte a kereskedőt és amikor már a földön fekiadt, még kétszer a fejére sújtott a fejszével. Arra a kérdésre, hogy miért vitte el a pénzt és miért akarta a Wertheim-szekrényt felfeszíteni, Kovács nem válaszolt. A csendőrség a 72 éves rablógyilkost letartóztatta.

— Tilos a szerencsejáték Jugoszláviában. Belgrádból jelenik: A pénzügyminiszterium az állami osztályosjátékokat intéző főbizottság javaslatára mindennemű szerencsejátékot betiltott. Ezentúl tehát tilos a kártyával, tombolával, roulettel való szerencsejáték. A rendelet ellen vétket szigorúan megbüntetik. A nagyon helyes intézkedésre az szolgáltatott közvetlen okot, hogy a menekült oroszok egyéb megélhetési hiányában szerencsejátékokkal igyekeztek pénzhez jutni. Ez a szokás annyira elfajult már egyes helyeken az utóbbi időben, hogy már nagyon

sokan áldozatai lettek a különböző szerencsejátékoknak. — A jó példát nálunk sem ártana követni!

— Munkaközvetítés. Az aradi állami munkaközvetítő vezetője a következőket közli az érdekeltekkel: Állást nyerhetnek: 12 szakácsnő, 15 háztartásbeli alkalmazott, 3 kovács, 5 bádogos- és vízvezeték-szerelő és 10 lakatosinas. Állást keresnek: 5 lakatossegéd, 1 kereskedősegéd, 3 tisztviselő, 1 szabó és 1 vasaszer-gályos.

TAVIRATOK.

Poincaré és Schanzer tárgyalásai.

Páris. Poincaré ma Schanzer olasz külügyminiszterrel tárgyalt. Havas szerint Poincaré közölte, hogy a török-görög konfliktus szabályozásánál felmerült angol-francia nézeteltérések elintéződtek. Elállottak ugyanis attól, hogy a hadviselő felek elé minden tárgyalás mellőzésével föltételeket szabjanak. A jóvátételre nézve megállapodtak, hogy ha Németország újabb moratoriumért folyamodik, meg fogják előbb vizsgálni fizetőképességét és döntést addig nem hoznak, míg a francia bizottság nem terjeszti a szövetségesek elé Németország pénzügyi ellenőrzéséről szóló jelentését. A szövetségesek egymással szemben fennálló adósságok kérdésében megállapították a francia-olasz álláspont teljes egyöntetűségét.

Magyar állatkivitel Ausztriába.

Budapest. Az állatkivitel Ausztriába ismét megkezdődött. Kiviteli engedélyt csak azok kapnak, akiknek az osztrák kormánytól bevásárlási engedélyük van. A kivitel megindulásának egyelőre nem mutatkozik hatása az árakra. Szakörök véleménye szerint havi 3000 darab állat kivitele a belföldi árakat számottevően nem is fogja érinteni.

Bajorország a köztársaság védelméről szóló törvény ellen.

Berlin. A birodalmi tanács tegnapi ülésén Preger bajor képviselő kormányának megbízásából a köztársaság védelméről szóló törvény javaslatát a mai formájában elfogadhatatlannak jelentett ki. Kijelentette azt is, hogy az állami törvényeszek olyan kivételes intézkedés, mely az eredeti bajor alkotmányba ütközik.

Mérsékelték és radikálisok harca Németországban.

Berlin. A parlamenti helyzet ma époly tisztázatlan, mint eddig. A mérsékelték és radikálisok harcolnak egymással szemben. A radikálisok a független szocialistáknak a kormányba való felvételét kívánják, hogy ezzel a párt szétforgácsolódását megakadályozzák. — Egy demokrata képviselő kijelentette, hogy pártja három pontban nem enged. Először nem értenek egyet abban, hogy a független szocialisták a kormányba belépjenek, másodsor pedig nem ejthetik el a birodalmi hadügyminisz-

tert, aki pártjukhoz tartozik, harmadszor pedig nem teljesíthetik a szocialdemokratáknak azt a kívánását, hogy amnesztiát adjanak azoknak a vasuti alkalmazottaknak, akik a legutóbbi sztrájk alatt megszegték hivatali kötelezettségüket.

BERLIN. A parlamenti koalíciós pártok javaslatot terjesztettek a birodalmi gyűlés elé, hogy augusztus 11-t, mint a német alkotmány megszavazásának napját avassák nemzeti ünnepé. (Rador.)

Románia új alkotmánya.

BUCURESTI. Szerdán az alkotmányozó bizottság ülést tart, amelyen a miniszterek is részt vesznek. Az ülésen tudomásul veszik a Disescu által készített alkotmánytervezetet. (Rador.)

Anglia aggodalma Németország miatt.

LONDON. Az ifjémi lapok szerint az angol kormány kérte az amerikai nagykövetet, hogy hívja fel kormányát figyelmét a német gazdasági válságra, amely már annyira előrehaladott stádiumba jutott, hogy feltétlenül intervenciót követel. Londonban nagy aggodalommal nézik a márka zuhanását és illetékes körök arról tanácskoznak, hogy készek lesznek az intéző diplomáciai körök a versaillesi békeszerződés pénzügyi feltételeit megváltoztatni, illetve revízió alá venni, hogy a katasztrófát megakadályozzák. Tekintettel arra, hogy a német pénzügyi összeomlás az egész Európát tönkretenné. A kérdést nagyon komoly megfontolás tárgyává teszik mindentűt. (Rador.)

Mozl.

• Unns: A hegyek királya II-ik részét kedden vetítette először az Apolló színház általános siker mellett. Az első rész hatalmas sikere után könnyű volt megjósolni azt, hogy ez sem marad el annak sikere mögött. A képek a vadregényes amerikai hegyek között készült szabad felvételei érdekfeszítő látványosságot képeztek, amelyeknek érdekfeszítő miliójében játszódott le a mese izgalmas története. Unns, aki élet-halál harcot vív védenice megmentésért, csendőrkézzre akarja juttatni a hegyek királyát. Amidőn azonban felismeri kiletét, hirtelen megváltoztatja szándékát és magát adja ki a hegyek királyának és így a valódi bűnöst megmenti. Hogy mi lehet az oka ezen tettének, azt megmagyarázza a kép roppant érdekes alapon dolgozott meséje. A kiváló képet szerdán és csütörtökön vetíti még az Apolló.

• „Egy nő, aki mindenkié”, bemutatva az Urániában. „Egy nő, aki mindenkié” címmel egy ötfele vonásos hatalmas filmdráma bemutatója volt kedden az Urániában. A darab megérdemelten óriási sikert aratott, a minnek főreje a szereplő művészekre, a kép elragadó interieur felvételeire és a történet érdekfeszítő meséjére esett. A darabban szereplő művészek egytől-egyig szemefényei a magyar filmművészetnek. Mattyasovszky Ilona, Mezei Ilona, Horváth Paula, Latabár Árpád, Balassa Béla, Körmendi Kálmán és a ki-

Lubinszky Tibor nevét elég említeni, hogy sejtessük azt a hatalmas művészi produkciót, amit ezen a képen a művészek teljesítettek. Maga a mese a ködös Albion misztikus udvari életéből meríti tárgyát. Az Uránia színház még szerdán és csütörtökön vetíti ezt a szenzációs képet.

• Fern Andra mozistar repülőgép-balesete

(Richthofen báró szörnyet halt.)

A filmről Aradon is jól ismert Fern Andrának a minap Berlinből sürgősen Hamburgba kellett mennie egy nagyszabású mozifelvételhez. Megállapodott tehát Richthofen János báróval, a híres német repülő öccsével, hogy öt és impesszárióját Klier dr. repülőgépen viszi el Hamburgba. Mikor a repülő gép már csaknem céljánál volt, Hamburg közvetlen közelében egy erdőcske fölött beleakadt a fák koronáiba és felborult. Ennek következtében utasai kizuhantak a gépből, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a repülőgép vezetője Richthofen báró ott nyomban szörnyet halt, Klier dr., az impresszáció súlyos belső sérüléseket szenvedett, magának a világhírű molesztárnak, Fern Andrának azonban komolyabb baja nem történt.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Július 11.) Dollár 182, márka 36, sokol 400, dinár 205, francia frank 15, magyar korona 16. Kifizetések: Budapest 780, Bécs 138, Berlin 36, Prága 420.

Bucuresti kurzusok. (Július 11.) Márka 36.75, francia frank 14.50, dinár 206, sokol 410, dollár 186, magyar korona 16.50. Kifizetések: Páris 14.20, Newyork 179, Prága 440, Berlin 37, Bécs 7.78, Budapest 14.

Zürichi nyitás. (Július 11.) Berlin 100, Newyork 522.75, Milano 23.30, Prága 12.00, Budapest 37.50, Zágráb 155, Varsó 9.50, Bécs 2.25, osztrák bélyegzett korona 2.50.

Budapesti nyitás. (Július 11.) Dollár 1400, márka 276, osztrák korona 5.60, leu 7.75, sokol 33.00, dinár 15.70. Kifizetések: Bucuresti 7.98, Berlin 275, Prága 33.15, Bécs 550.

Zürichi zárlat. (Július 11.) Berlin 105, Newyork 522.75, Milano 23.20, Prága 1300, Budapest 37.50, Zágráb 155, Varsó 9.50, Bécs 2.25, bélyegzett osztrák korona 2.50.

Budapesti zárlat. (Július 11.) Dollár 1310, márka 27.45, osztrák korona 6.0, leu 7.43, sokol 32.00, dinár 15.25.

• Aki nyaralni, vagy fűrdbre megy, ép úgy olvashatja az „Aradi Közlöny”-t mint odahaza. A kiadóhivatal bárhova — külföldre a bélyegköltség megtérítése mellett — utána küldi t. előfizetőinek az „Aradi Közlöny”-t.

Utlevelekre visumot, külföldieknek utlevelet Cluj (Kolozsvárról) vagy Bucurestiből hetenként négyszer közismert pontossággal a „Kelet” hírlapiroda szerez.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 75 ban.

Vastagabb betűvel 1 lei 50 ban.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lei 50 ban.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Állományzás.

ÜGYES SZOBALÉANY azonnalra felvétel. Cim a kiadóban. 500

JÓ IRASU fiatal ember irodai gyakoroltnak felvételt. Ehrenfeld fűszer nagykereskedésében. 3170

KERESÜNK alvácát erdőüzemünk irodájába azonnalra íróasztali gyakoroltnak. Írásbeli ajánlatok Seidner Bernát és Fia Arad. Strada Bucur (Eötvös-utca) 13. küldendők. 3190

KERESEK azonnali belépésre oly nőt, ki garderoob munkához ért. Neptun-fürdő férfi ruhátár. 3138

ELSŐRENDÜ detailista fűszerességek felvételt. Román, magyar és német nyelvet tudók előnyben. Cim a kiadóhivatalban. 3185

MINDENES főnökök és szobaléany keresettek. Bulevardul Regele Ferdinand (Boros Bóni-tér) 11. sz. 12515

GEPIRO kisasszony keresettek. Cim Kelet hírlapirodában. 12514

ÜGYES pénztárnokot keresünk. Cim K lei hírlapiroda. 12515

GAZDASSZONYNAK ajánlkozik szorgalmas fiatalasszony vidékre. Cim Wallinger hirdetőjében. 12378

HAZVEZETŐNÖNEK ajánlkozik intelligens nő aki hástartás összes ágazataiban jártas, magános urhoz. Cim Wallinger hirdetőjében. 12378

JOBB MINDENES LEANY, esetleg bejáró felvételt Str. Pescarului (Thököly utca-utca) 8. 3194

BEJARONÓ jó fizetéssel felvételt. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 29., földszint 1. 3195

JÓ CSALÁDBÓL származó leányok tanulóléanyok felvételtnek fizetéssel. Róyal film. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 9. 11738

Vétel és eladás.

IGEN ELEGÁNS kiváló gyártmányú alig használt gummikerekű Victoria-hintó eladó. Cim a kiadóhivatalban. 500

MŰTÁRGYAKAT porcellánokat figurákat vázákat szobrokat japán és kínai dolgokat antik bútorokat festményekeket mindenféle ezüst tárgyakat, perzsa és szirmaszőnyveket díszítégyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20. Fischer Eliz-palota) Alkalmi ajándékok és bevásárlási forrása. 11691

EGY NAGYOBB öntöttvas fogaskerék, átmérője 5000 mm., lyukfúrat 220 mm., fogköz 45 mm., 2 darabban vasfogakkal valamint egy kisebb fogaskerék, átmérője 1500 mm., lyukbőség 150 mm., 1 darabban eladó. Különösen vízimalmok hajtására alkalmas. Érdeklődések Burtorgyár Iroda (Borosjenő.) 3184

FOXTERRIER kutyák kan eladó. Str. Szt. George (Dezso-utca) 3. 3186

KITUNÓ Singer varrógép, színházi szék és tekercstűzhely eladó. Strada Granitiei (Határ-utca) 16. 3183

BENZIN MOTOR Deutsch semistabil 60 HP. 600 fordulatszámú, 50.000 lei. Indian motor bicikli 8-12 HP. reserva guminnal 12.000 leért eladók Strada Cotului (Könyök-utca) 4. I. 3184

ŐLMOT veszek minden mennyiségben Racz József „Erzsébet” szikvizgyár Arad Str. Episcopul Radu (Magyar-utca) 4. 3136

ALLANDO KÉPKIALLITAS Kerpelnél. Ugyanott 20.000 kötet könyv olvasó kiállítására. 12621

ELADÓ 370 hektoliter jókarban levő 15-30 hektoliter nagyságú pálinkás ászokhordó. Bővebbet Kelet hírlapirodában. 12313

LEGMAGASABB ÁRBAN VESZEK ezüst tőr szőnyveket, zongorákat és pianót Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 11895

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa szirma argáman-szőnyveket, tőrök kendőket, antik és modern bútorokért, zongorákért, modern és antik díszítégyekért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindenemű műbecsi fényeséért. Szőnművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Orulay-palota. 11911

Ingtalan.

BELVÁROSBAN ház berendezéssel együtt eladó. Cim a kiadóban. 3166

ELADÓ kisebb-nagyobb belvárosi bér- és magánházak 3-8 szobás lakásokkal általában előjegyzésben Wallinger-irodában. 12378

URIHÁZ CHISINEU (Kisjenőn) hatszobával, szükséges mellékkeliségekkel, fürdőszobával, házi vízvezeték berendezéssel, gyümölcsös kerttel eladó. Ugyan ott fiatal Claiton cséplőgarnitúra is eladó. Cim a kiadóban. 3187

ALKALMI VÉTEL. Magánház egyhózas gyümölcsösökkel, 8 szobás lakással, gyárnak való helyiséggel 160.000 leért átvethető. — Magánház 5 szobás lakással, remek kerttel. — Két-három szobás magánház és magánház ököttel 70.000 és 100.000 leért átvethetők. — Sarokház vendéglővel, fűszerüzlettel 80.000 leért, fűszerüzlet korezmával 30.000 leért átvethetők. Díjtalan felvilágosítást Szerényi, Cornei Vánatorului (Vadászkürt) kávéházban. 11788

ELADÓ belvárosihoz közel fekvő magánház négy szobás lakással. Cim a kiadóban. 8174

Üzletek.

JÓFORGALMU sarok fűszerüzlet italmérővel eladó. Cim a kiadóban. 3178

Oktatás.

NEVELŐ HÁZI TANERŐ kerestetik szeptembertől II. gimnázium és IV. elemi osztályok tanítására pusztára. katolikus magyar gazdatiszti házhoz. Zongorát és németet is tanítók előnyben. Román nyelv tudás tanítás mérvéhez szükséges. — Vállalkozó kisasszonyok, vagy urak ajánlatát kiadóhivatal továbbítja. 3191

ROMÁN órákat ad közhivatalnok. Bővebbet Str. Vicenti Babes (Kiss Ernő-utca) 2. I. em. baira. 3178

Ellátás.

KÉT intelligens fiatal ember teljes el-
látást keres. Cim Wallinger hirdetőjében. 12878

Külföldiek.

MAGASLATI NAPPENYKEZÉLES (QUARCFÉNY) bőrbántalmaknál, gümőkőrnál, hajhullásnál, nehezen gyógyuló sebeknél stb. Dr. Werner Sándor urológus bőrgyógyász. Röntgen laboratóriumában Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 2. 12512

TALALTATOTT egy farkas kutya. Tulajdonosa átvethet Bulev. Regele Ferdinand (Boros Bóni-tér) 18. házmeister. 8198

ELVESZETT kedden délelőtt a Strada Moria (Széchenyi-utcától) a városházig Abay Gyuláné névre szóló utlevél. Kértek a becsületes megtalálót, hogy juttassa el Strada Nicu Filipescu (Florin-utca) 14. sz. alá Paladits György-höz. 3192

BORPINCÉBE úgynökök és egy hetes fiút keresek. Ugyanott borosüveget veszek. Cim Háber, Str. Uzival (Fábián, Gábor-utca) 4-5. 12378

EZERJÓFÓ gyomorfájás pártalan hatású szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfúvottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes György szerár Aradon. 10831

SZIRMAI adásvételi- és hirdető-irodája

Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. ajánlja megvételre a következőket: Emeletes bérház Str. Meraşesti (Kosuth-utca) 5 szobás lakással 300.000 Leért. — Piata Catedralei (Tököl-téren) emeletes ház 4 szobás lakással 320.000 Leért. — Magánház belvárosban 4 szoba, fürdőszoba, fűszerüzlet, szénraktár, 15 waggonra betonpince, 250.000 Lei. — Belvárosi magánház hentes, mészáros-üzlettel, műhelyvel, szőpincével 200.000 Lei. — Magánház 2 szoba, fürdőszoba, új, adómentes istálló, kocsiszin, cseréppel fedett sertésőltér, 160.000 Lei. — Szőlő Maderaton (Magyarádon) 7 1/2 kat. hold, 4 szobás villa, berendezéssel, 6-7 állat részére istálló, teljes felszereléssel. — Szőlő 3 1/2 hold, gyönyörű új, 2 szoba, konyhás villával Ghiorocon berendezéssel, felszereléssel. — Mészáros-hentes üzlet 10.000 Leért. — Varroda Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 18.000 Lei. — Hétszobás magánház belvárosban stb. Díjtalan felvilágosítás. Magánházak, bérházak, szőlők, stb. díjtalanul előjegyezhetők. 12514

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatalba fáradni egy feladhatja a következő helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételi Irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca)

„KELET” hírlapelárnsító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1.

HAASZ úgynöksége Strada Romanului (Zrinyi-utca) 6.

MANDL Bulevardul Regele Ferdinand I (Boros Bóni-tér) 15 szám alatti papírüzlet.

SZIRMAI adásvételi Irodája Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14.

KL. KLEIN MÓR könyvkereskedésében Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA” általános kereskedelmi Iroda Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

Szücsök és szörmekereskedők

mindenfajta tengerentúli és római

juhboróket

gyorsan, elkészítve és festve
valamint mindenféle

szörmét
beszerezhetnek

ALTER DÁVID utóda

kfr. udvari szállítónál

ALAPITVA 1842.

BUCURESTI, Str. Oituz (Covaci) 10. sz.

UTLEVELEK

GYORS ES CSINOS
BEKOTESET
VALLALJA

AZ

ARADI KOZLONY
KONYVKOTESZETE

Minden pénzt megér az Aradi Közlöny apróhirdetése.